

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 10.— mesečno,
četrtletno K 30.—,
Če pride naročnik sam v uredništvo po list: Me-
sečno K 9.50. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik popoldne.

Posamezna številka stane 60 vrn.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica
št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Leto III.

Maribor, sobota 14. avgusta 1920.

Št. 180.

Velika železniška nesreča v Pesnici.

Trije mrtvi, več ranjenih. — Vladna kriza rešena. — Nova ministrska lista se sestavi še danes.

Danes ob 20. uri predava v Narodnem domu voditelj tržaških Slovencev dr. Josip Wilfan o jadranskem uprašnju.

Udeležite se ga v obilnem številu!

Ententa, Čehi in boj za Tešin.

Ententa je torej pred plebiscitom razdelila Tešinsko med Čeha in Poljake. Boj za Tešin je bil na obeh straneh velikanski, tako, da je prišlo med Čehi in Poljaki ponovno do krvoprelitja. Kako velikopotezno stvarno in samozavestno so vedli Čehi ta boj nam kaže med drugim tudi pismo, ki ga je poslal o priliki tega boja znani češki politik in duševni vodja češke zunanje politike, dr. Karl Kramář francoskemu ministrskemu predsedniku mirovne konference, Klemencau uju.

Našim čitateljem gotovo ustrezemo, če objavimo kratek odlomek iz tega pisma ravno ob času zborovanja naše delimitacijske komisije v Mariboru.

Dr. Kramář je med drugim pisal:

»Gospod prezident! V češko-poljskem sporu češki narod ne more videti narodo-

pisnih odlomkov. Priznava si, da bodo ostale v tem oziru vedno negotovosti. Ampak češki narod ve, da je spadalo to ozemlje že nad 600 let češki kroni, da je bilo češko, da so tešinski arhivi češki, da ljudstvo moli in poje v cerkvi v svoji stari moravščini in nič mu ni tako mučno, kakor zgodovina germanizacije vojvodine Tešin.

Ve tudi, zakaj je bil ubogi češki narod germaniziran in poloniziran, zakaj so se združili proti njemu vsi, ki so imeli v svojih rokah politično in gospodarsko moč: dunajska vlada, cerkev pod vodstvom vratislovskega škofa in protestantska cerkev pod vodstvom najhujšega germanizatorja, nadvojvode Friderika in aristokracija, lastnica premogokopov.

Sklenili so z vsemi silami Šlezijo ponemčiti, da bi zbližali Nemce pruske in avstrijske Šlezije in bili tako združeni severni Nemci z južnimi čez Šlezijo in Moravo. Hoteli so odtrgati Čeha iz Češke in tako ustvariti homogeno nemško mašo in s tem izpolniti pangermanske načrte.

Polonizirali pa so zato, ker je bilo odnarodeli narod, ki ni imel trdne in globoke narodne zavesti, lažje germanizirati.

Ostali Poljaki so vedno podpirali dunajske načrte do vrešenske afere, tudi to-

zadevno politiko. Mi Čehi pa smo bili nevarni sovražniki pangermanskih načrtov, mi smo bili ovira nemške združitve in zato so osredotočili proti nam vse moči na najslabših točkah, najoddaljenejših od Prage, od političnega in duševnega središča naroda: to je na Šlezijo in Moravo. Zato je odredila vlada leta 1873 v vseh šlezkih ljudskih šolah nemški in poljski pouk, namesto nemškega in češkega, kot je bilo to dotedaj.

V tem boju proti vsenemški nevarnosti ogrožujoči ravno tako nas, kot zaveznike, smo se bojevali sami. Sami smo morali prenašati udarce nemške pesti in nič nam ni bilo tako trpko kot to, ko smo videli, da so zlorabljali proti nam Poljake. Mnogo smo zgubili. Vsakdo ve, da je bila pred 50. leti vojvodina Tešin mnogo bolj češka, kot sedaj. Toda te zgube smo utrpeli za skupno stvar v tem večnem boju nevarnosti nemškega imperijalizma, v katerem smo zgubili milijone svojih sinov.

Naš češki narod ne more razumeti, da bi ga mogli zavezniki našega ozemlja kaznovati samo za to, ker nismo imeli dovolj moči, obdržati vse svoje narodne postojanke proti nemškemu pritisku in zato, ker se je posrečilo naše ljudi germanizirati in polonizirati v dobi, ko so bile proti nam osredotočene

Ujetnik v Vatikanu.

VI.

»Ti si Peter, skala, in na to skalo bom sezidal svojo cerkev«. Ta evangelijski izrek je fundament, pod katerim stoji vsa stavba rimokatoliške cerkve. Zakaj pod katerim? Zida se venč na fundamentu in ne narobe. Res je. Toda tem slučaju je tudi res, da stoji stvar narobe. Rimokatoliška cerkev je v bistvu taka kot je danes že stala, ko se je zgoraj omenjeni fundament Sv. Petra še le postavil nad cerkvijo in zašel tudi v evangelij. Ali pa je vse drugo kar stoji o Petru v evangelijih brez fundamenta — falzifikat.

Peter, recte Simon, je bil oženjen, neuk, priprost ribič, ko je postal Jezusov učenec. Videli smo že v prejšnjih odstavkih, kako ga je Jezus zavrnil: Poberi se od mene, Satan, ti si mi v pohujšanje! Naravnost pa nas osupne pravi značaj Petra ob najhujši uri Jezusovi, ko je bil sojen in križan. Edino Petrovo delo ob tem oločilnem času je bilo, da je v trenutku, ko so Jezusa prijeli, z mečem odsekal uho hlapcu velikega duhovna.

Toda ko je njegov Učenik, Jezus stal pred Pilatom in sprejel svojo smrtno obsodbo, ga je Peter zunaj pri ognju med stražo stoječ trikrat zaporedoma zatajil, češ, »ne poznam tega človeka«. In ni ga bilo, ko je Jezus umiral na križu, kjer bi bil moral biti navzoč, da sprejme od svojega Učenika in Gospoda zadnja sporočila, če bi ga bil Jezus res kdaj postavil za svojega naslednika. Tu pri križu in ob smrti najdemo samo učenca, o katerem evangelij pripoveduje, da ga je Jezus najbolj ljubil, ki je pri zadnji večerji slonel na Jezusovih prsih, to pa je bil Janez in ne Peter. In umirajoči Nazarečan, kralj Judov je svojo mater izročil Janezu in ne Petru. Peter tudi ni nič vedel, da je Jezus vstal; o tem ga je obvestila še le Marija Magdalena. Tedaj še le je šel pogledat k praznemu grobu. Evangelist sam potrjuje, da Peter še takrat ni umel pisma in Jezusovih lastnih besed, da mora Jezus od mrtvih vstati. Da bi bil Jezus sploh komu izročil prvenstvo v namestništvu, to nasprotuje naravnost Jezusovim odgovorom na opetovana vprašanja učencev: »Kdo je največji med njimi, rekoč: »Kdor je najmanjši med vami, ta je velik«. Odločen pa

je trenutek, ko je pri zadnji večerji vsem skupaj izročil isto poslanstvo, rekoč: »Mir vam! Kakor je Oče mene poslal, tudi jaz pošiljam vas. In ko je to rekel, dahne vanje in jim veli: Prejmite sv. Duha!« V tem najslavesnejšem trenutku bi bila pač prilika, da bi bil Jezus koga izmed učencev izrecno postavil svojim namestnikom, a tega ni storil. Zakaj ne?

Zato, ker jim je pred vsem obljubil kot svojega namestnika in voditelja sv. Duha ki ne more delati razlike med posameznimi učenci. No in potem je še en glavni vzrok, oziroma še dva: prvič, ker Jezus ves čas svojega življenja ni postavil nobene cerkve, niti nobene tesneje med seboj vezane bratovščine, ki bi bila potrebovala posebnega voditelja; voditelj za vse vkup je bil določen sv. Duh. Slednji vzrok pa je bil ta, da je Jezus svojim učencem obljubil; da se kmalu zopet povrne z nebes doli k njim na zemljo, da v Jeruzalemu ustanovi svoje tisočletno kraljestvo. Med tem časom bi ga nadomestoval sv. Duh sam.

Iz ravno tega slednjega razloga samega pa tudi sledi, da Jezus nikdar ni mislil na

vse sile germanizma. (In kaj naj rečemo mi Slovenci? Op. ured.)

Češki narod je upal, da mu bo zmaga entente dovolila rešiti one, ki še niso definitivno zgubljeni. Bil je tudi popolnoma upravičen tako upati. On ve, da ne prejema svoje svobode kot nezasluzeni dar. Ostal je ententi zvest v najtežjih trenutkih, neoziraje se na vse persekucije, na vse kazni in preganjanja, katerega je mogel pričakovati v slučaju zmage nemških sil.

Češki narod ni nikdar mislil, da se bo moral kedaj sklicevati na obljube prezidenta Wilsona in gospoda Lloyd Georgea, da nikoli ne pozabijo, koliko smo pripomogli k zmagi. (In mi Jugoslovenci, zlasti Srbi? Op. ured.) Narod je imel neomajno zaupanje v zaveznike. Sedaj, ko mu hočejo vzeti Šlezijo, tako drago njegovemu srcu, posvečeno z njegovimi solzami in mukami, ta narod ne more razumeti in ne bo nikoli razumel, da so ravno zavezniki, oni ki mu jemljejo od te Šlezije celo ostanek, katerega mu je pustil pruski Friderik.

V imenu tega češkega naroda, v imenu vsega, kar je pretrpel skozi cela stoletja, da je zabranil Nemcem združitev in s tem obvladanje Evrope, v imenu njegove zvestobe in žrtve, v imenu pravičnosti, ki naj popravi zločine zagrešene nad tlačnim narodom, — prosim najvišji svet, da bi nam ne jemal ozemlja, ki so bila naša stoletja. Najvišji svet naj s svojo odločitvijo ne daje sankcije politiki preganjanja onih, katerim je bil češki narod vedno največja ovira, na katero je naletel njihov osvojevalni imperializem.

Jugoslovenski narod se gotovo lahko pridružuje vsem izvajanjam dr. Kramarja in je trdno prepričan, da bodo naše obmejne in plebiscitne komisije delovale v prosep onega naroda, ki ga je že od rojstva ubijal nenasiten nemški imperializem. Nam, ki smo majhni in še slabi, a dovolj močni za svobodno življenje, pa je nenadomestljiv vsak občan in vsak, tudi najneznatnejši košček ljubljene domovine.

Železniška nesreča v Pesnici 3 mrtvi, več ranjenih.

Danes ponoči se je na postaji Pesnica zgodila velika železniška nesreča, katere žrtve

ustanovitev papeštva in njegove cerkve v Rimu, najmanj pa je Peter v prvem času po Jezusovi smrti mislil, da pride sploh kdaj v Rim. V tem času namreč je bila vera, da se Jezus po svojem vnebohodu zopet povrne na zemljo k svojim učencem in da v Jeruzalemu ustanovi tisočletno božje kraljestvo — potem ko se ta svet uniči — tako živa in razširjena med prvimi verniki, da jih je Pavel moral svariti, ker so pričeli že zazvdano živeti. V drugem splošnem listu Petra je razvidno očitane: »Kje je obljuba prihoda njegovega?« Peter jih tolaži: »To eno pa vam ne bodi skrito, da je en dan pred Gospodom kakor tisoč let in tisoč let kakor en dan. Gospod ne odlašaja obljube«. A v prvem splošnem listu sv. Janeza se verniki opozarjajo že na poslednjo uro. Razodetje Janeza Bogoslovca pa že opominja »kaj se ima skoro zgoditi. On, ki to pravi, pravi: Gotovo, pridem hitro«.

Torej, ker je vse, kar je tedaj verovalo v Jezusa, tako pričakovalo njegovega prihoda, ker je ta čas nadomestoval sv. Duh je izključeno, da bi bil Jezus postavil Petra za poglavarja cerkve, kateri danes kraljuje »ujetnik« v Vatikanu.

so trije mrtvi in več težko poškodovanih, en tovrni vlak je ves razbit, vozovi ležijo drug preko drugega, nekaj jih leži preko ceste v jarku, 4 stroji so popolnoma pokvarjeni.

Nesreča se je zgodila tako: Okrog polu polnoči je na postajo privozil iz Gradca dospel tovorni vlak št. 931. V tem vlaku se je nahajal brzojavni mojster Protin s svojo ženo in otrokom in sicer se je selil iz Gradca v Zidani most. Do št. Ilija se je vozil v svojem selitvenem vozu, tam pa je dobil povelje od finančnega organa, da naj se premesti v službeni voz, v katerem se je nahajal mariborski železničar Šalomon, ki se je vračal iz Gradca v Maribor.

Tovorni vlak z dvema strojema je na postaji obstal in pričel posle premikanja. V to svrhu se je razdelil, tako, da je šel en stroj po IV. tiru proti skladišču, drugi del vlaka pa je šel naprej na drugi tir, da se umakne v svrhu sestave celega vlaka. Ko se je prvi del pomikal proti skladišču, je dobil od uradnika ukaz, naj se umakne, ker je med tem že prišlo znamenje od tovrnega vlaka št. 874, ki je prihajal iz Maribora. Ta del vlaka se je res umaknil, a oni drugi del je ostal v kljub znamenjem na tiru. V tem privozi je mariborski tovorni vlak; ker ni videl luči na predsignalu — ker ni bil razsvetljen — je z navadno brzino zapeljal na postajo in sicer v na tiru stoječi drugi del nasprotnega vlaka. Učinek je bil grozen. Vozovi so se nakupičili drug na drugega, sprednji so se popolnoma razbili, nekateri se preobrnilli preko tira v jarek.

A trčenje je zahtevalo tudi človeške žrtve: na mariborskem vlaku prtljažni mojster Zeman, ki je bil v prtljažnem vozu in Šilec, sprevodnik na zavori sta obležala mrtva, vlakovodja Šerc pa je srečno odskočil ter se težko poškodoval; težko ranjena od mariborskega vlaka sta tudi strojevodja in kurjač. Od graškega vlaka pa so bili težko poškodovani v spremnem vozu se nahajajoči omenjeni brzojavni mojster, njegova žena ter železničar Šalomon; otrok pa, ki ga je mati imela v naročju, je bil smrtno poškodovan in je umrl; težko poškodovana sta tudi strojevodja in kurjač graškega vlaka. Mrliči ležijo še v skladišču.

Ako bi bilo uvozno znamenje razsvetljeno, bi se najbrže ta strašna nesreča ne bila zgodila. Povišujejo se samo cene a pri najpotrebnejšem se štedi na račun varnosti življenja.

Nadsprevodnik Šalomon se ima za svojo rešitev zahvaliti vinotrtcu Volerju iz Maribora, ki ga je pravočasno rešil izpod razrušenega voza.

Dnevne vesti.

Sprejem delimitacijske komisije. Za sprejem komisije se je zbralo mnogo občinstva na glavnem kolodvoru. Ekspresni vlak je prišel zopet z zamudo. Ko je slednjič vendarle dospel vlak, je vse hotelo videti, kako izgledajo gospodje, ki imajo odločiti usodo naše meje. Pri izstopu jih je v imenu vlade prvi pozdravil poverjenik za javna dela, Dušan Srnec, pozdravil jih je nadalje naš mejni komisar, general Plić, vladni komisar dr. Leskovar, okrajni glavar dr. Lanjšič, za komando mesta podpolkovnik Zwiir, major Kosér in dr. Želimo, da bi bili tudi glede prijaznosti na znotraj tako prijetno presenečeni kakor smo bili glede prikupljive vnanosti Angleža kot vodje komisije in drugih gospodov. Posebno pozornost je vzbujal seveda zastopnik Japonske g. Ženži Nagamoši. Zastopnika Francije in Italije sta še mlada gospoda, prvi v civilu, drugi v uniformi alpinskega majorja. Zvečer je bil na čast komisiji v mestnem parku koncert vojaške godbe, katero je dirigiral zopet naš že pogrešani kapelnik Herzog.

Dr. Josip Wilfan v Mariboru. Včeraj je dospel iz Beograda k nam voditelj tržaških Slovencev, dr. Josip Wilfan, da si ogleda naše mesto in naše narodno življenje. Zvečer se je zbralo na vrtu restavracije »Maribor« večje število naših Primorcev, da pozdravijo svojega prvobornika. V imenu Primorcev ga je pozdravil g. Škerjanc, na kar se mu je gosp. dr. Wilfan zahvalil v toplih besedah, povdarjajoč naše naloge, naše nade in upe. G. dr. Wilfan odpotuje od tu v Zagreb, kjer bo sklical sestanek beguncev.

Nepopoljšljivost. Pisali smo že, kakšne razburljive govorice raztroša po našem mestu peščica Nemcev, ki mislijo, da je sedanja delimitacijska komisija radi tega tu, da bo rezala in delila kar cela ozemlja z vami in mesti vred. Par takih kričav, ki so begali naše meščanstvo s tem, da bo Maribor prisojen Avstriji ter da ga bomo morali mi v najkrajšem času zapustiti, je že aretiranih in spravljenih na varno. Take in podobne govorice so se razširile celo med našim vojaštvom, kjer se je govorilo, da že izvažajo municijo in druge vojaške reči. Še nečuvenjši primer pa se je prigodil te dni, ko je par tukajšnjih Nemcev prišlo k neki gospodični učiteljici, ki je sicer Slovenka, je pa posečala nemške šole ter bi morala sedaj, da dobi usposobljenje za poučevanje na slovenskih šolah, napraviti izpit iz slovenščine ter so ji zagrozili, da ne sme položiti izpita, ker če to stori, jo avstrijske oblasti ne bodo več namestile, ko postane Maribor avstrijski, kar se bo prav kmalu zgodilo. Treba bi bilo nastopiti proti takim brezvestnim hujskačem z vso strogostjo in odločnostjo.

Več snage! Iz občinstva se nam poroča: Samo radi nas se mestnemu nadzorstvu za javno snago ne izplača saj semtertja skrbeti, da gotova zahodišča niso podobna gnojničem na kmetih. Upamo pa, da česar mi nismo vredni, doseže potreba ozira na tuje goste. Škoda, da ob takih prilikah ni zastopan tudi nežni spol, ker le tako bi bilo mogoče, da bi kdo na magistratu izračunal, da imamo v Mariboru več nežnega kot močnega spola in da nikakor ne zadostuje v celem mestu samo en zahod tudi za najnujnejše potrebe. Slišimo, da mestni očetje pridno prodajajo hiše in mestni svet; nekaj cvenka bi že lahko ostalo tudi za hišice, ki jih vsakdo večkrat na dan potrebuje. Potem bi n. pr. Cafova ulica zaslužila svoje ime, danes se zamenja kot ulica za javne potrebe.

Oblast brez moči. Že večkrat smo opozorili, da mnogo trgovin in obrtov še danes nima ne predpisanih in sploh nobenih naslovov. Tekom dveh let mislimo da bi bil že skrajni čas, da se uredi tudi ta javni nered, ki se povročekrvnežih navadno masčuje nad dotičnimi trdkami. Časa torej bi bilo dovolj in ker je še vse tako pri starem, preostane za javnost edino le sklep, da je naša pristojna oblast v tem oziru brez moči napram nagajivcem.

Ravnajmo se po Nemcih! V zadnjem času se čuje zopet mnogo pritožb, da se v javnih lokalih naš jezik namenoma zaničuje in da Nemci izrečno ali s svojim obnašanjem zahtevajo, da se Slovenci morajo posluževati nemškega jezika. Tako je naš prijatelj Dadieu neki slovenski dami rekel: Sie müssen mit mir deutsch sprechen. Članu našega uredništva se je prigodilo v pekariji Witalczil, da ga prodajalka ni hotela razumeti in je vprašala drugo žensko, kakor bi ne razumela, v kakšnem jeziku da govori. Prodajalka pri Scherbaumu je bila mnenja, da je to »Wurst«, sicer pa da razume slovenski, ampak ona je »rojena« Nemka. Dognali smo pa, ravno glede teh dveh lokalov, da so Slovenci sami krivi, če se naš jezik v našem jugoslovenskem Mariboru še zdaj na tako predrzen način zaničuje in da ti ljudje še zdaj ne računajo, da so se razmere od nekdanj precej spremenile. V te prodajalne zahaja slovensko uradništvo, ki sicer teoretično nastopa narodno, v praksi pa se predstavlja kot reprezentant avstrijskega hlapčevstva. Bodimo glede narodne zavešči tako dosledni, kakor so Nemci!

Poplava. Odkar je ukinjena koroška demarkacijska črta se tudi pri nas v Mariboru pojavljajo že razni celovski in drugi koroški

Nemci iz cone B in drugih delov avstrijske Koroške. Kaj delajo tu nam ni znano, vemo pa, da zastoj gotovo ne hodijo sem. Mero-dajne kroge pa vprašamo, ali je res naša država kakor občinski pašnik brez ograje kam se priklati lahko vsakdo, komur se zljubi, brez vse kontrole? Poleg specialitete na mesece trajajočih vladnih kriz imamo sedaj še novo — da smo država brez meje.

Nove železniške cene stopijo v veljavo že jutri v nedeljo 15. t. m. Po danes došlih vesteh pa pri tem povišanju ne ostane dolgo, kajti železniški minister dr. Korošec sam je poskrbel, da se najbrže že z 20. avgustom jutri povišane cene za osebni promet zopet povišajo na 200 odstotkov. Kdor se odslej sploh ne bo mogel več voziti ali kogar bo možna hudo bolela, če se bo vozil, naj se lepo zahvali pri klerikalnemu ministru dr. Korošču in ne, kakor so klerikalni listi skušali natvezati, pri finančnem ministru; ta je predlagal le povišanje tarifov za blagovni promet, dočim je dr. Korošec cene za osebni promet kar sam zvišal na 200 odstotkov.

Prostovoljna požarna bramba na Po-brežju pri Mariboru priredi v nedeljo, dne 15. t. m. veliko dobrodelno veselico v gozdu na Pobrežju poleg Ceste na Brezje, vhod pri hiši št. 49. Spored: Ples, koncert, srečolov, razne druge zabave. Vstopnina 3 K v pred-prodaji, 4 K pri blagajni. Za mnogobrojni obisk se priporoča, ker gre za kritje stroškov novega plezalnega stolpa. Načelstvo.

Izlet na Obir se vrši pri vsakem vre-menu. Ker se barometer stalno dviga, pričaka-vati je najlepši razgled na Koroško, Štajersko in Kranjsko, Triglav, Savinjsko Alpe, Karavanke, Visoke Ture, Klopniško in Vrbsko jezero. Odhod je danes, popoldne ob 15.29 uri ter je zveza do Železne Kaple, odkoder krenemo po kratkem odmoru na Obir. V nedeljo, po povratku, popoldne se bode razvil v Gregorjevem dvoru planinski tabor. Za to veselico, katere glavni aranžma je prevzela Belska podružnica SPD, pridobilo se je tamošnje žensko društvo, ki priredi isti dan igro, kompletno Godbeno društvo ter so obljubili sodelovati tudi naši pevci. Oskrbo z jedjo in pijačo je prevzelo tudi žensko društvo. — Jutranji vlak jutri, ki se odpelje iz Maribora ob 5.05. uri ima takojšnjo zvezo z Železno Kaplo, tako da je tudi vsem pri-jateljem našega Korotana, ki jim ni mogoče udeležiti se izleta na Obir, dana možnost prisostvovati planinskemu taboru in s tem doprinesti k sijajnejšem izpadu cele prireditve. — Ponovno vabi Mariborska podružnica SPD vse svoje člane in prijatelje, da se zberejo 15. avgusta sigurno in v častnem številu v našem Korotanu.

Vgriznjen od steklega psa, je bil v četrtek pop. deček Viljem Cerkovnik v Stu-dencih. Psa je zasledoval vodja orožniške po-staje in ga tudi ranil z bajonetom. Pes ki je ušel proti Limbušu je črnkast, kratkih dlak, si-vega gobca, z dolgim repom, okrog vratu usnjat pas s pasjo znamko. Kdor ga dobi, naj ga ubije, oziroma naj ohvestijo orožniško postajo koder se je pes pojavil.

Gostilna „Vila Alvies“. V vinarskih krogih dobro znani oskrbnik F. Rudl je zopet dobil staro gostilničarsko koncesijo v vili „Alvies“, kjer toči, kakor svoječasno v deželni kleti v Gradcu, sama prvovrstna, pristna vina. Poskrbljeno je tudi za dobra mrzla in gorka jedila po zelo nizkih cenah. Vsako nedeljo popoldan vrtni koncert in ocvrte race.

Slovenski damski modni salon otvori s 16. t. m. gospa Milena Zakrajšek na Aleksandrovi cesti št. 45-II. Pozdravljamo in pri-poročamo to slovensko podjetje.

Sokolstvo.

Prednjaškim zborom MSŽ. Še kratka 2 tedna nas ločita od Saveznega zleta. Bratje in sestre, porabljajte ta čas z neumorno vadbo, popravljajte in pilite, da bode nastop popoln. Vežbajte s članstvom redovne vaje. Zbirajte pri

podpornikih za zletni fond, da omogočite tudi najrevnejšim udeležbo. — Nihče ne sme na zletu manjkati. — Naša Župa ima določena za nastop naslednja orodja: drog (Ljutomer, Ptuj in Pliberk), visoko bradljo (Maribor, Studenci in Sv. Lenart) ter mizo (Varaždin). Vrste naj po navodilih pridno vadijo. — Ako ima toza-devno kako društvo posebne želje naj to nemu-doma javi. Zdravo! — Tehnični odbor MSŽ.

Sokol v Mariboru opozarja svoje članstvo, da se vrše danes v soboto 14. t. m. ob 20. uri zvečer redovne vaje v Narodnem domu.

Sokol v Mariboru se vdeleži jutri v nedeljo dne 15. t. m. korporativno prireditve Sokola v Studencih. Zbirališče ob 14. uri popoldne v Narodnem domu. Pozivlja se na polnoštevilno vdeležbo.

Sokol v Studencih. Pri jutrajšnji telo-vadbi se bodo pri nas prvič proizvajale sim-bolične proste vaje br. Vidmarja. Pri vseh dosedanjih sokolskih prireditvah se je moralo to točko opustiti radi manjkajoče godbe. Ne zabite si ogledati te zanimive točke. Po telo-vadbi prosta zabava.

Studenci. „Michel wach auf! Du siehst nicht was im benachbarten Brunnndorf vor sich geht! Noch einige Tage und eine windische Schule schaut trotzig über die Drau...“ To je bila vsebina lepakoy v Mariboru l. 1912, ko se je Ciril-Metodova družba brezuspešno borila za slovensko šolo v Studencih. Do danes se je pa že precej spreobrnilo. Kjer je bilo nekdanj zbirališče janičarjev in izdajalcev, tam je sedaj po-nosni „Sokolski Dom“. Studenski Sokol dobro deluje, kar je pokazal pri vseh dosedanjih pri-reditvah. Jutri, 15. t. m. priredi zopet javno te-lovadbo na vrtu svojega doma, kjer bode po-kazal neumorno delo v telovadnici v teku prvega leta. Mariborčani, pohitite jutri vsi v Studence, da pomagate s tem mlademu društvu v izvan-redno težavnem narodnem delu.

Zadnje vesti.

Pred rešitvijo vladne krize.

LDU Včeraj ob 18. uri se je na sestanku demokratskega bloka in parlamentarne zajed-nice podpisal protokol sporazuma, ki bo v kratkem objavljen. Najvažnejša točka protokola je agrarno vprašanje. Demokratje so pristali na predlog parlamentarne zajednice, po katerem bodo v vladni izjavi izrecno rekapitulirane vla-darjeve besede, izrečene v njegovi proklamaciji na narod na dan ujedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev. Z ozirom na to se priznava svo-boda kmetov, zemlja se da obdelovalcu, od-škodnina pa se plača onim, katerim je bila zemlja odvzeta. Izplačilo haka, v kolikor še ni bil plačan, se predvideva za leta 1918 do 15. de-cembra 1920.

Vsa ostala vprašanja bi imel v tem smislu rešiti agrarni ministrski komite, v ka-terega vstopijo ministri za agrarno reformo, kmetijstvo, rude in šume, finance in pravo-sodje ter notranja dela. Kar se tiče izvoza, je dovoljeno izvoziti samo 15.000 vagonov pšenice, in sicer zmlete v moko. Glede urad-niškega vprašanja je dosežen sporazum, po katerem se razporedba uradnikov ima izvesti na stalni podlagi, tako, da se izvrši ta raz-poredba v razmerju: sedem demokratov proti devetim članom parlamentarne zajednice. Nobeden uradnik ne sme biti odpuščen ali vpokojen in ne more dobiti novega mesta ako tega ne dovoli prej ukazni komite min-istrstva, ki se bo ustanovil. Za uradnike, ki imajo pod 2500 dinarjev letne plače, ostanejo še nadalje pristojna resortna ministrstva. V Zagrebu dobijo demokratje poverjenišvo za notranje stvari in socialno politiko, v Sarajevu notranje stvari, prosveto in socialno politiko, v Dalmaciji ostane staro stanje, v Ljubljani pa se

poverjenišvo za notranje stvari nevtralizira, de-mokratje pa dobe prosveto in socialno politiko. V členu 15. volilnega zakona se črta pasivna volilna pravica vsem državnim uradnikom, razen aktivnim ministrom, ministrom na razpoloženju in profesorjem raznih fakultet. Predsedništvo narodnega predstavništva dobi parlamentarna za-jednica, obe podpredsedniški mesti pa demokratje. Volitve v konstituantu se bodo vršile v novem-bru. Določeni roki se z ozirom na to v drugem čitanju volilnega zakona skrajšajo ter se bodo oni členi volilnega zakona, ki so bili že odo-breni, spravili v sklad z novimi določbami.

Beograd, 14. avgusta. Ker se je pro-tokol sporazuma že podpisal je treba sedaj sestaviti samo še ministrsko listo. Lista se že sestavlja in bo najbrže že tekom dan-našnjega dne znana. Kakor se zatrjuje Pro-tić in Davidović ne bosta vstopila v novi kabinet. Mesto Davidovića bo postal minister za notranje stvari Drašković.

Razmejitvena komisija.

Maribor, 14. avgusta. Clani razmejitvene komisije so tekom današnjega dopoldneva opravljali zasebne posle. Popoldne ob 15. uri se sestane celotna komisija pod predsedstvom angleškega komisarja, podpolkovnika A. J. Cravena k prvi seji.

Razmere na Koroškem.

LDU Ljubljana, 14. avgusta. Od dobro poučene naše narodne strani na Koroškem se poroča LDU: Prvi dan po uveljavljanju olajšav na demarkacijski črti je bilo ljudstvo v pasu A nekoliko zbežano. Balo se je, da se ponovijo lanski naopadi, ropanja in požiganja. Nemški agitatorji so namreč že prej razširjali vest, da se bo demarkacijska črta sploh popolnoma od-pravila in da se bo morala naša uprava z orožništvom in vojaštvom vred umakniti čez Karavanke. Da se bo to zgodilo, o tem so bili Nemci tako prepričani, da so prejšnji drž. uslužbenci nemške narod, ki so lansko leto o priliki naše okupacije zbežali v Nemško Avstrijo, in ki so se sedaj po delni otvoritvi demarkacijske črte vrnili v pas A, hoteli zasesti zopet svoja stara službena mesta. Naši javni uslužbenci so jih seveda debelo gledali ter jih kmalu poučili, da so se oni in njihovi voditelji pošteno zmotili. Ko pa sedaj ljudstvo vidi, da je kljub vsem nemškim prerokovanjem in žu-ganju v bistvu ostalo vse pri starem in da zatre naša uprava vsak poizkus nasilstva že v kaji, se mu vrača tudi zaupanje v našo državo. Pripo-ročati bi pa bilo nekaterim našim inteligentom na Koroškem, naj vendar ne bodo tako malo-dušni. S pridnim in smotrenim delom se bo lahko popravila vsa škoda, ki nam jo povzročata svobodnejši promet in intenzivnejša nemška agi-tacija.

LDU Ljubljana, 14. avgusta. Iz Veli-kovca se poroča LDU: Dne 13. t. m. so prišli ob 16. uri trije neznanici v Brankovce, občina Tinje, na dom Slovenca Pavla Miglarja, ki ima tobakarno. Doma je bil samo oče. Neznanci so mu siloma pobrali ves tobak. Zahtevali so tudi mesa in kruha. Dejali so očetu, naj bo vesel, da ni sina doma, ker bi bil sicer danes mrtev. Ker so govorili o lanskih bojih, je očitvidno, da so bili to „folksverovci“.

Iz Čehoslovaškega političnega življenja.

LDU Praga, 13. avgusta. (ČTU). Po-slanci in senatorji čehoslovaške socialdemo-kratske stranke so imeli danes pod pred-sedstvom poslanca Nemeca skupno sejo. O notranjem in o zunanjem položaju je poročal poslanec Šurm. Po debati je bila soglasno sprejeta resolucija, v kateri jemlje skupščina na znanje izjavo čehoslovaške vlade o njeni nevtralnosti v rusko-poljskem konfliktu. — Socialnodemokratski poslanci in senatorji pooblašajo predsednika obeh klubov in člane zunanjih odsekov obeh zbornic, da uvedejo korake, da stopi Čehoslovaška v diplomatske stike z Rusijo.

